

Ο «βροχοφόρος» και θαυματουργός Άγ. Διονύσιος Ολύμπου

Πολιτισμός / Λαογραφία-Παράδοση

Βασίλειος Καϊμακάμης, Αναπλ. καθηγητής ΤΕΦΑΑ-ΑΠΘ

Ο Άγιος Διονύσιος Ολύμπου θεωρείται από τους χριστιανούς και κυρίως από τους παρολύμπιους κατοίκους θαυματουργός και «βροχοφόρος». Οι κάτοικοι του Κοκκινοπλού ως παρολύμπιοι και γεωργοκτηνοτρόφοι (υψόμετρο 1250) πίστευαν βαθιά στη βοήθειά του και στα θαύματά του γι' αυτό και είχαν ιδιαίτερη σχέση μαζί του. Σε περιόδους ανομβρίας έστελναν στο μοναστήρι δυο τρεις εθελοντές, οι οποίοι δανείζονταν κάποια από τα λείψανα του Αγίου. Ύστερα από τρεις συνολικά μέρες ταξιδιού, μέσα από δύσβατα μονοπάτια του Ολύμπου επέστρεφαν στο χωριό, έχοντας μαζί τους τον αγαπημένο τους Άγιο. Η υποδοχή λάμβανε χώρα έξω από το χωριό από εκατοντάδες κατοίκους σε ένα κλίμα συγκινητικό και θρησκευτικής κατάνυξης. Ύστερα από μια σύντομη ιεροτελεστία τα λείψανα του Αγίου περνούσαν από γειτονιά σε γειτονιά και από σπίτι σε σπίτι σε όλο σχεδόν το χωριό μένοντας στο κάθε νοικοκυριό ένα 24ωρο. Αφού περνούσαν αρκετές μέρες, τα λείψανα έπαιρναν και πάλι το δρόμο της επιστροφής, αφού πρώτα λάμβανε χώρα η σχετική, επίσης συγκινητική ιεροτελεστία της αποχώρησης, και αφού ο

θαυματουργός Άγιος Διονύσιος είχε κάνει ήδη το θαύμα της βροχόπτωσης.

Η Ι.Μ. Αγίου Διονυσίου Ολύμπου. Πηγή: imado.gr

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να ερευνηθεί, να καταγραφεί και να αναδειχθεί ένα θρησκευτικό και λαογραφικό δρώμενο των Κοκκινοπλιτών του παλιού καιρού, το οποίο είχε σχέση με την επίκληση-παράκληση στον Άγιο Διονύσιο Ολύμπου για βροχόπτωση, καρποφορία και κτηνοτροφική παραγωγή.

Λέξεις κλειδιά: Άγιος Διονύσιος, λείψανα, Βροχοφόρος, Θαυματουργός, ανομβρία, βροχόπτωση, παράκληση.

Η έρευνα για την καταγραφή και ανάδειξη του θρησκευτικού και λαογραφικού αυτού δρώμενου στηρίζεται κυρίως στις προφορικές μαρτυρίες των υπερήλικων Κοκκινοπλιτών, στην επιτόπια καταγραφή και στις προσωπικές εμπειρίες του ίδιου του συγγραφέα, ο οποίος συμμετείχε σε αυτό από τότε που ήταν μικρό παιδί (δεκαετία '50).

Η μονή του Αγίου Διονυσίου Ολύμπου ιδρύθηκε τον 16ο αιώνα από τον Άγιο Διονύσιο εν Ολύμπω, σε υψόμετρο 900 μ. και απόσταση από το Λιτόχωρο 18 χιλ. Όλο το συγκρότημα της μονής αποτελούσε ένα αρχιτεκτονικό μνημείο μοναδικής ομορφιάς, αρμονικά ενταγμένο στο φυσικό περιβάλλον και τη μεγαλοπρέπεια του Ξακουστού βουνού.

Στο διάβα των αιώνων διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο όχι μόνο ως θρησκευτικό και πνευματικό κέντρο, αλλά και ως ορμητήριο σε διάφορες επαναστατικές περιόδους, κάτι που πλήρωσε με ολοσχερείς καταστροφές, τόσο η ίδια η μονή, όσο και οι μοναχοί. Ενδεικτικά σημειώνεται: το 1821 λεηλατήθηκε και πυρπολήθηκε από τον τουρκικό στρατό, ενώ ο ηγούμενος μαζί με 12 μοναχούς της μονής κρεμάστηκε στην κεντρική πλατεία της Λάρισας.

Με την πάροδο του χρόνου ξανακτίστηκε και αναδείχθηκε και πάλι ως πνευματικό και εθνικό κέντρο, κυρίως όμως ως «Παιδαγωγός εις Χριστόν».

Το 1943 ανατινάχτηκε και καταστράφηκε από τα γερμανικά στρατεύματα κατοχής επειδή κρύβονταν εκεί Έλληνες αντάρτες, ενώ στη συνέχεια σχεδόν εγκαταλείφθηκε ή υπολειπόμενος. Τρία χιλιόμετρα έξω από το Λιτόχωρο, στο μετόχι της μονής κτίστηκε η νέα μονή του Αγίου Διονυσίου, η οποία αποτελεί ένα νέο σημαντικό θρησκευτικό και πολιτιστικό κέντρο, όχι μόνο για την Πιερία, αλλά και για την Ορθοδοξία γενικότερα.

Ο Άγιος Διονύσιος θεωρείται ως Άγιος της βροχόπτωσης και της καλής σοδειάς, γι' αυτό άλλωστε οι τοπικές κοινωνίες, κυρίως της παρολύμπιας περιοχής, δανείζονταν από τη μονή και δανείζονται ακόμη, κάποια από τα λείψανά του για ευλογία, καλοτυχία, βροχόπτωση και καλή σοδειά.

Από την άλλη πλευρά του Ολύμπου (βορειοδυτικά) υπήρχε η άλλη σημαντική παμπάλαια μονή του Ολύμπου (ιδρύθηκε μεταξύ 8ου και 11ου αι.), γνωστή ως «Μοναστήρι της Πέτρας» ή «Παναγία της Πέτρας». Στο διάβα των αιώνων διαδραμάτισε και αυτή σημαντικό ρόλο σε διάφορες επαναστατικές περιόδους (1798, 1821, 1822, 1854, 1878). Μάλιστα με την επανάσταση του Ολύμπου (Φεβρ. Μαρτ. του 1878) συνδέεται άμεσα, μεταξύ άλλων, και ο Κοκκινοπλός, αφού μέλος της Επαναστατικής Κυβέρνησης ήταν και ο Κοκκινοπλίτης Ηγούμενος της μονής Νικηφόρος (κατά κόσμον Νικ. Μπουροζίκας). Πρόκειται για έναν άξιο και πεπαιδευμένο ιερωμένο, αλλά και έναν φλογερό πατριώτη, ο οποίος υπέγραψε μαζί με τα άλλα μέλη της προσωρινής κυβέρνησης το πρακτικό της συνεδρίασης και την διακήρυξη προς τις κυβερνήσεις των ευρωπαϊκών δυνάμεων. Στις αρχές του Μάρτη η μονή γίνεται το ορμητήριο των επαναστατών, ενώ λίγο αργότερα γίνεται

ο Κοκκινοπλός το τελευταίο τους ορμητήριο.

(συνεχίζεται)

<http://bit.ly/2nv8hiv>